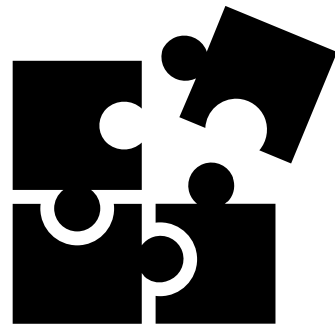

คู่มือการปฏิบัติงาน

การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองแซง

อำเภอบ้านแฮด จังหวัดขอนแก่น

งานนโยบายและแผน

สำนักปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองแซง

คำนำ

คู่มือการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นเล่มนี้จัดทำขึ้น เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจและเป็นแนวทางในการ ปฏิบัติ สำหรับผู้ปฏิบัติที่เกี่ยวข้องในขั้นตอนการปฏิบัติงาน โดยได้รวบรวมความรู้จากระเบียบ กระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการ จัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ และแก้ไข เพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๑ เป็น แนวทางปฏิบัติ รวบรวมข้อมูลความรู้ทางวิชาการจากแหล่งต่างๆ และ ถ่ายทอดประสบการณ์ในการจัดทำแผนพัฒนา ท้องถิ่น เพื่อให้ผู้ที่ได้ศึกษานำไปประยุกต์ใช้หรือเป็น แนวทาง ในการปฏิบัติงานด้วย งานนโยบายและแผน จึงได้จัดทำ คู่มือจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองแขง และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือเล่มนี้จะเป็น ประโยชน์ต่อ ส่วนราชการและผู้ปฏิบัติงาน สำหรับใช้เป็นคู่มือในการดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นให้มี ประสิทธิภาพ มากยิ่งขึ้น รวมทั้งสามารถนำไปสู่การปฏิบัติความสำเร็จ บรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

มกราคม ๒๕๖๕

บทนำ

จากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมี บทบาทและหน้าที่ มีอิสระในการบริหารจัดการท้องถิ่นของตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชน มีการ กำหนดตัวบทตัวแทน กฎหมายและกลไกทางกฎหมายเพื่อให้การกระจายอำนาจเป็นไปอย่างโปร่งใส และสามารถถูกตรวจสอบจากประชาชน และองค์กรต่างๆ ตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ ดังนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยุคหลังรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน ประกาศใช้จึงมีบทบาท อำนาจหน้าที่ อย่างกว้างขวาง โดยไม่เพียงจะมีหน้าที่ในการให้บริการสาธารณะพื้นฐานแก่ ประชาชนใน ท้องถิ่นเท่านั้น แต่ยังขยายบทบาท หน้าที่ออกไปรวมถึงการพัฒนาคุณภาพชีวิต และการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมของท้องถิ่นด้วยและเป็นองค์กรที่เปิดให้ประชาชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการบริหาร และการ ตรวจสอบการ ปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพิ่มมากขึ้น ในปัจจุบันแผนพัฒนาท้องถิ่น เป็น เครื่องมือที่สำคัญในการ ตรวจสอบการปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพิ่มมากขึ้น ในปัจจุบัน แผนพัฒนาท้องถิ่น เป็นเครื่องมือที่สำคัญ ประการหนึ่งที่จะทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถ ดำเนินงานได้ตามเป้าหมายที่วางไว้ จึงจำเป็นต้องกำหนด แผนสามารถตอบสนองต่อการทำงานเพื่อพัฒนา ท้องถิ่นและสามารถบ่งชี้วัดความสำเร็จของแผนงานได้

ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๘ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙ และระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๖๑ ให้แก้ไขคำว่า “แผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี” เป็น “แผนพัฒนาท้องถิ่น” และแก้ไขคำว่า “แผนพัฒนา” เป็น “แผนพัฒนา ท้องถิ่น” ในข้อ ๔ ของระเบียบ กระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำ แผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙ และให้ใช้คำต่อไปนี้แทน

“แผนพัฒนาท้องถิ่น”หมายความว่า แผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

“แผนพัฒนาท้องถิ่น” หมายความว่า แผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่กำหนด วิสัยทัศน์ ประเด็น ยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์ ตัวชี้วัด ค่าเป้าหมาย และกลยุทธ์ โดยสอดคล้องกับ แผนพัฒนาจังหวัด ยุทธศาสตร์การ พัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัด แผนพัฒนา อำเภอ แผนพัฒนาตำบล แผนพัฒนาหมู่บ้านหรือ แผนชุมชน อันมีลักษณะเป็นการกำหนดรายละเอียด แผนงานโครงการพัฒนา ที่จัดทำ ขึ้นสำหรับปีงบประมาณแต่ละปี ซึ่งมีลักษณะเป็นการกำหนด รายละเอียดแผนงานโครงการพัฒนา ที่จัดทำขึ้น สำหรับปีงบประมาณแต่ละปี ซึ่งมีความ ต่อเนื่องและ แผนก้าวและให้หมายความรวมถึงการเพิ่มเติมหรือการ เปลี่ยนแปลงแผนพัฒนาท้องถิ่น

“โครงการพัฒนา ” หมายความว่า โครงการที่ดำเนินการจัดทำบริการสาธารณะ และกิจกรรม สาธารณะเพื่อให้ การพัฒนาบรรลุตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้

๑. ความหมายของการวางแผน

การวางแผนเป็นการพิจารณาและกำหนดแนวทางปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายที่ปรารถนา เปรียบเสมือนเป็นสะพานเชื่อมโยงระหว่างปัจจุบันและอนาคต (where we are to where we want to go) เป็นการคาดการณ์สิ่งที่ยังไม่เกิดขึ้น ฉะนั้นการวางแผนจึงเป็นกระบวนการทางสติปัญญาที่พิจารณา กำหนด แนวทางปฏิบัติงาน มีรากฐานการตัดสินใจตามวัตถุประสงค์ ความรู้และการคาดคะเน อย่างใช้ ดุลยพินิจ การวางแผนจึงมีความเกี่ยวข้องกับการคาดการณ์ต่าง ๆ ในอนาคตและตัดสินใจเลือกแนวทาง ปฏิบัติที่ดีที่สุด โดยผ่านกระบวนการคิดก่อนทำ ฉะนั้นจึงกล่าวได้ว่า การวางแผนคือ ความพยายาม ที่เป็น ระบบ (systematic attempt) เพื่อตัดสินใจเลือกแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุดสำหรับอนาคตเพื่อให้องค์การ บรรลุผลที่ปรารถนา

๒. ความสำคัญของการวางแผน (Significance of Planning)

๑) เป็นการลดความไม่แน่นอนและปัญหาความยุ่งยากซับซ้อนที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ทั้งนี้เพราะ การวางแผนเป็นการจัดโอกาสทางด้านการจัดการให้ผู้วางแผนมีสายตากว้างไกล มองเหตุการณ์ต่าง ๆ ใน อนาคตที่อาจเกิดขึ้น เช่น การเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยี ปัญหา ความต้องการของประชาชนใน สังคมนั้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้ อาจส่งผลกระทบต่อ การบรรลุเป้าหมายขององค์การ ดังนั้นองค์การจึงจำเป็นต้อง เตรียมตัว และเผชิญกับสิ่งที่เกิดขึ้นอันเนื่องมาจากความผันผวนของสิ่งแวดล้อมอันได้แก่สภาพเศรษฐกิจ สังคมและ การเมือง เป็นต้น

๒) ทำให้เกิดการยอมรับแนวความคิดใหม่ๆ เข้ามาในองค์การ ทั้งนี้เนื่องจากปรัชญาของการ วางแผนยึดถือ และยอมรับเรื่องการเปลี่ยนแปลง ไม่มีสิ่งใดอยู่อย่างนิรันดร์จึงทำให้มีการยอมรับ แนวความคิด เชิงระบบ (system approach) เขามาใช้ในองค์การยุคปัจจุบัน

๓) ทำให้การดำเนินการขององค์การบรรลุถึงเป้าหมายที่ปรารถนาทั้งนี้เพราะการวางแผนเป็นงาน ที่ต้องกระทำเป็นจุดเริ่มแรกของทุกฝ่ายในองค์การ ทั้งนี้เพื่อเป็นหลักประกันการดำเนินการ เป็นไปด้วย ความมั่นคงและมีความเจริญเติบโต

๔) เป็นการลดความสูญเสียเปล่าของหน่วยงานที่ซ้ำซ้อนเพราะการวางแผนทำให้มองเห็นภาพรวมของ องค์การที่ชัดเจนและยังเป็นการอำนวยความสะดวกในการจัดระเบียบขององค์การให้มีความเหมาะสมกับ ลักษณะงานมากยิ่งขึ้นเป็นการจำแนกงานแต่ละแผนกไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนกัน

๕) ทำให้เกิดความแจ่มชัดในการดำเนินงานเนื่องจากการวางแผนเป็นการกระทำโดยอาศัยทฤษฎี หลักการและงานวิจัยต่างๆ (a rational approach) มาเป็นตัวกำหนดจุดมุ่งหมายและ แนวทางปฏิบัติที่ ชัดเจนในอนาคตอย่างเหมาะสมกับสภาพองค์กรที่ดำเนินอยู่ กล่าวโดยสรุปว่า ไม่มีองค์การใดที่ ประสบความสำเร็จได้โดยปราศจากการวางแผน ดังนั้น การวางแผนจึงเป็นภารกิจอันดับแรกที่มีความสำคัญของการบริหารจัดการที่ดี

๓.ประโยชน์ของการวางแผน (Advantages of Planning)

๑) บรรลุจุดมุ่งหมาย (Attention of Objectives) การวางแผนทุกครั้งจะมีจุดหมาย ปลายทาง เพื่อให้องค์การ บรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดให้ การกำหนดจุดมุ่งหมายจึงเป็นงานขั้นแรกของ การวางแผน ถ้า จุดมุ่งหมายที่กำหนดมีความแจ่มชัดก็จะช่วยให้การบริหารแผนมีทิศทางมุ่งตรงไปยังจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ได้อย่างสะดวกและเกิดผลดี

๒) ประหยัด (Economical Operation) การวางแผนเกี่ยวข้องกับการใช้สติปัญญาเพื่อคิดวิธีการ ให้องค์การ บรรลุถึงประสิทธิภาพ เป็นการให้งานในฝ่ายต่างๆ มีการประสานงานกันดี กิจกรรมที่ดำเนินมี ความ ต่อเนื่องกัน ก่อให้เกิดความเป็นระเบียบในงานต่าง ๆ ที่ทำ ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นการใช้ประโยชน์จาก ทรัพยากรต่าง ๆ อย่างคุ้มค่า นับว่าเป็น การลดต้นทุนที่ดี ก่อให้เกิดการประหยัดแก่องค์การ

๓) ลดความไม่แน่นอน (Reduction of Uncertainty) การวางแผนช่วยลดความไม่แน่นอนใน อนาคตลง เพราะการวางแผนเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการคาดการณ์เหตุการณ์ในอนาคตการวางแผนที่มี ประสิทธิภาพเป็นผลมาจากการวิเคราะห์พื้นฐานของข้อเท็จจริงที่ปรากฏขึ้นแล้ว ทำการคาดคะเน เหตุการณ์ในอนาคตและได้หาแนวทางพิจารณา ป้องกันเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นไว้แล้ว

๔) เป็นเกณฑ์ในการควบคุม (Basis of control) การวางแผนช่วยให้ผู้บริหารได้กำหนดหน้าที่ การควบคุมขึ้น ทั้งนี้เพราะการวางแผนและการควบคุมเป็นสิ่งที่แยกกันไม่ออกเป็นกิจกรรมที่ดำเนินการคู่กัน อาศัยซึ่งกันและกัน กล่าวคือถ้าไม่มีการวางแผนก็ไม่สามารถมีการควบคุม กล่าวได้ว่าแผนกำหนด จุดมุ่งหมาย และมาตรฐานการปฏิบัติงาน ในหน้าที่การควบคุม

๕) ส่งเสริมให้เกิดนวัตกรรมและการสร้างสรรค์(Encourages innovation and Creativity) การวางแผนเป็น พื้นฐานด้านการตัดสินใจ และเป็นสิ่งที่ช่วยให้เกิดแนวความคิดใหม่ๆ (นวัตกรรม) และความคิด สร้างสรรค์ทั้งนี้เนื่องจาก ขณะที่ฝ่ายจัดการมีการวางแผนกันนั้นจะเป็นการระดมปัญญาของคณะผู้ทำงาน ด้านการวางแผนทำให้เกิดความคิด ใหม่ๆ และความคิดสร้างสรรค์นำมาใช้ประโยชน์แก่องค์การ และ ยังเป็นการสร้างทัศนคติการมองอนาคตระหว่างคณะ ผู้บริหาร

๖) พัฒนาแรงจูงใจ (Improves Motivation) ระบบการวางแผนที่ดีจะเป็นการบ่งชี้ให้เห็นถึง ความร่วมแรง ร่วมใจในการทำงานของผู้บริหาร และยังเป็นการสร้างแรงจูงใจให้เกิดขึ้นในกลุ่ม คนงานด้วย เพราะเขารู้อย่างชัดเจนว่า องค์การคาดหวังอะไรจากเขาบ้าง นอกจากนั้น การวางแผนยัง เป็นเครื่องมือฝึก และ พัฒนาแรงจูงใจที่ดีสำหรับ ผู้บริหารในอนาคต

๗) พัฒนาการแข่งขัน (Improves Competitive Strength) การวางแผนที่มีประสิทธิภาพทำให้ องค์การมีการ แข่งขันกันมากกว่าองค์การที่ไม่มีการวางแผนหรือมีการวางแผน ที่ขาดประสิทธิภาพ ทั้งนี้ เพราะการวางแผนจะเกี่ยวข้อง กับการขยายขอบข่ายการทำงาน เปลี่ยนแปลง วิธีการทำงาน ปรับปรุงสิ่ง ต่างๆ ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่จะ เกิดขึ้นในอนาคต

๘) ทำให้เกิดการประสานงานที่ดี (Better Coordination) การวางแผนได้สร้าง ความมั่นใจใน เรื่อง เอกภาพที่ จะบรรลุจุดมุ่งหมายขององค์การ ทำให้กิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดวางไว้มุ่งไป ที่จุดมุ่งหมาย เดียวกัน มีการ จัดประสานงานใน ฝ่ายต่าง ๆ ขององค์การเพื่อหลีกเลี่ยงความซ้ำซ้อนในงานแต่ละฝ่ายขององค์การ

๔. ขั้นตอนการทบทวนแผนพัฒนาท้องถิ่น ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่า ด้วยการ จัดทำ แผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๘ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๑

๑) คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นจัดประชุมประชาคมท้องถิ่น ส่วนราชการ และรัฐวิสาหกิจที่ เกี่ยวข้องเพื่อแจ้ง แนวทางการพัฒนาท้องถิ่น รับทราบปัญหาความต้องการ ประเด็นการพัฒนา และ ประเด็นที่ เกี่ยวข้องและแนวทางการ ปฏิบัติหน้าที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่เพื่อนำมากำหนดแนวทางการ จัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยให้นำข้อมูลพื้นฐานใน การพัฒนาจากหน่วยงานต่างๆ และข้อมูลในแผนพัฒนา หมู่บ้านหรือแผน ชุมชนมาพิจารณาประกอบการทบทวน แผนพัฒนาท้องถิ่น

๒) คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น รวบรวมแนวทางและข้อมูลนำมาวิเคราะห์ เพื่อ จัดทำร่างแผนพัฒนาท้องถิ่นแล้วเสนอคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นเพื่อเสนอผู้บริหารท้องถิ่น

๓) คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นพิจารณาร่างแผนพัฒนาท้องถิ่นเพื่อเสนอผู้บริหารท้องถิ่น

๔) กรณีเทศบาล และองค์การบริหารส่วนจังหวัด ให้ผู้บริหารท้องถิ่นพิจารณาอนุมัติร่าง แผนพัฒนา ท้องถิ่น และประกาศใช้แผนพัฒนาท้องถิ่น

๕) กรณีองค์การบริหารส่วนตำบลให้ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอร่างแผนพัฒนาท้องถิ่นต่อสภาองค์การ บริหารส่วน ตำบล เพื่อให้ความเห็นชอบก่อนผู้บริหารท้องถิ่นพิจารณาอนุมัติและประกาศใช้แผนพัฒนาท้องถิ่น

๖) หลังจากดำเนินการตามข้อ ๑ – ๕ ให้ดำเนินการตามข้อ ๒๔ แห่งระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการ จัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๑ ห้วงเวลาการ ขั้นตอนการทบทวนแผนพัฒนาท้องถิ่น ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๑ เพื่อประโยชน์ในการประสานแผนพัฒนา ท้องถิ่นกับ แผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด แบบบูรณาการ กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการ ทบทวนแผนพัฒนาท้องถิ่นให้แล้วเสร็จภายในวันที่ ๑๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๒

๕. คณะกรรมการที่เกี่ยวข้องในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๑

๑. คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น องค์ประกอบ ให้ผู้บริหารท้องถิ่นแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น ประกอบด้วย

(๑) ผู้บริหารท้องถิ่น ประธานกรรมการ

(๒) รองนายกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นทุกคน กรรมการ

(๓) สมาชิกสภาที่ท้องถิ่นคัดเลือกจำนวนสามคน กรรมการ

(๔) ผู้ทรงคุณวุฒิที่ผู้บริหารคัดเลือกจำนวนสามคน กรรมการ

(๕) ผู้แทนภาคราชการและ/หรือรัฐวิสาหกิจที่ผู้บริหารท้องถิ่นคัดเลือกกรรมการจำนวนไม่น้อยกว่าสามคน

(๖) ผู้แทนประชาคมท้องถิ่นที่ประชาคมท้องถิ่นคัดเลือกจำนวนไม่น้อยกว่า กรรมการ สามคนแต่ไม่เกินหกคน

(๗) ปลัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น กรรมการและเลขานุการ

(๘) หัวหน้าส่วนราชการบริหารที่มีหน้าที่จัดทำแผน ผู้ช่วยเลขานุการ

กรรมการตาม (๓) (๔) (๕) และ (๖) ให้มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปีและอาจได้รับการ คัดเลือกอีก ได้ มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(๑) กำหนดแนวทางการพัฒนาท้องถิ่น โดยพิจารณาจาก

(๑.๑) อำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะอำนาจหน้าที่ที่มีผลกระทบต่อ ประโยชน์สุขของประชาชน เช่น การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย การผังเมือง

(๑.๒) ภารกิจถ่ายโอนตามกฎหมายกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ

(๑.๓) ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศกลุ่มจังหวัดและจังหวัดโดยเน้นดำเนินการในยุทธศาสตร์ สำคัญและมีผลต่อประชาชนโดยตรง เช่น การแก้ไขปัญหาความยากจนการป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยเสพติด

(๑.๔) กรอบนโยบายทิศทางแนวทางการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัด

(๑.๕) นโยบายของผู้บริหารท้องถิ่นแถลงต่อสภาท้องถิ่น

(๑.๖) แผนชุมชน ในการนำประเด็นข้างต้นมาจัดทำร่างแผนพัฒนาท้องถิ่นคำนึงถึงสถานะทางการคลังของท้องถิ่น และความจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องดำเนินการมาประกอบการพิจารณาด้วย

(๒) ร่วมจัดทำร่างแผนพัฒนาเสนอแนะแนวทางการพัฒนาและการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการจัดทำ ร่างแผนพัฒนา

(๓) พิจารณาร่างแผนพัฒนาและร่างแผนการดำเนินงาน

(๔) ให้ความเห็นชอบร่างข้อกำหนดขอบข่ายและรายละเอียดของงานตามข้อ ๑๙(๒) แห่งระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘

(๕) พิจารณาให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการติดตามและประเมินแผนพัฒนา

(๖) แต่งตั้งที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานอื่นเพื่อช่วยปฏิบัติงานที่เห็นสมควร

(๗) ประสานกับประชาคมหมู่บ้านในการรวบรวมวิเคราะห์ปัญหาความต้องการของประชาชนใน ท้องถิ่นและจัดทำเป็นโครงการหรือกิจกรรมเพื่อประกอบในการจัดทำแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น

๒. คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น องค์ประกอบให้ผู้บริหารท้องถิ่นแต่งตั้ง
คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ประกอบด้วย

- (๑) ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประธานกรรมการ
- (๒) หัวหน้าส่วนการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรรมการ
- (๓) ผู้แทนประชาคมท้องถิ่นที่ประชาคมท้องถิ่นคัดเลือกจำนวนสามคน กรรมการ
- (๔) หัวหน้าส่วนการบริหารที่มีหน้าที่จัดทำแผน กรรมการและเลขานุการ
- (๕) เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผนหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น ผู้ช่วยเลขานุการ ที่ผู้บริหารท้องถิ่น

มอบหมาย

กรรมการตาม (๓) ให้มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปีและอาจได้รับการคัดเลือกอีกได้ คณะกรรมการ
สนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นมีหน้าที่จัดทำร่างแผนพัฒนาให้สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนา หน้าที่
คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นกำหนดจัดทำร่างแผนการดำเนินงานและจัดทำร่าง ข้อกำหนด ขอบข่ายและรายละเอียด
ของงานตามข้อ ๑๙ (๑) แห่งระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘

เค้าโครงการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

ส่วนที่ ๑ สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐาน

๑. ด้านกายภาพ
๒. ด้านการเมือง/การปกครอง
๓. ประชากร
๔. สภาพทางสังคม
๕. ระบบบริการพื้นฐาน
๖. ระบบเศรษฐกิจ
๗. ศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม
๘. ทรัพยากรธรรมชาติ
๙. อื่น (ถ้ามีระบุด้วย)

ส่วนที่ ๒ ยุทธศาสตร์องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๑. ความสัมพันธ์ระหว่างแผนพัฒนาระดับมหภาค
๒. ยุทธศาสตร์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
๓. การวิเคราะห์เพื่อพัฒนาท้องถิ่น

ส่วนที่ ๓ การนำแผนพัฒนาท้องถิ่นไปสู่การปฏิบัติ

๑. ยุทธศาสตร์การพัฒนาและแผนงาน
๒. บัญชีโครงการพัฒนาท้องถิ่น

ส่วนที่ ๔ การติดตามและประเมินผล

๑. การติดตามและประเมินผลยุทธศาสตร์
๒. การติดตามและประเมินผลโครงการ
๓. สรุปผลการพัฒนาท้องถิ่น
๔. ข้อเสนอแนะในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นในอนาคต

๖. การนำแผนพัฒนาท้องถิ่น ไปสู่การปฏิบัติ

เพื่อให้แผนพัฒนาท้องถิ่นนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้ แผนพัฒนาท้องถิ่น เป็นกรอบในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี งบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม และงบประมาณจากเงินสะสม ในช่วงของแผนนั้น รวมทั้งวางแนวทางเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามโครงการที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยนำโครงการพัฒนาในแผนพัฒนาท้องถิ่นไปจัดทำงบประมาณตามปีที่ กำหนด ไว้ เช่น การจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี ให้มีโครงการพัฒนาในแผนพัฒนาท้องถิ่นปี พ.ศ. นั้นไปใช้ ทั้งนี้เมื่อสภาท้องถิ่นได้รับความเห็นชอบในวิธีการงบประมาณและเป็นไปตาม แผนพัฒนาท้องถิ่นแล้ว หากปรากฏภายหลังว่าเกณฑ์ราคากลางหรือบัญชีมาตรฐานครุภัณฑ์ คุณลักษณะ มาตรฐาน ราคาปรับเปลี่ยนไป ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่า ด้วยวิธีการงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๖๓ ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับ เงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงินและการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๔๘ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๕๘ และ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๑ โดย ไม่ต้องแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงแผนพัฒนาท้องถิ่น เมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประกาศใช้แผนพัฒนาของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แล้ว หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความประสงค์ที่ จะดำเนินการทบทวนแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นปัจจุบันก็ สามารถดำเนินการได้ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๗. การจัดทำแผนการดำเนินงาน

๑. คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น รวบรวมแผนงาน โครงการพัฒนาของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค รัฐวิสาหกิจที่ดำเนินการในพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แล้วจัดทำร่างแผนการดำเนินงาน เสนอคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น

๒. คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นพิจารณาร่างแผนการดำเนินงาน แล้วเสนอผู้บริหารท้องถิ่น ประกาศ เป็นแผนการดำเนินงาน ทั้งนี้ให้ปิดประกาศแผนการดำเนินงานภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ปิดประกาศ เพื่อให้ ประชาชนในท้องถิ่นทราบโดยทั่วกัน และต้องปิดประกาศไว้อย่างน้อย ๓๐ วัน แผนการดำเนินงานให้จัดทำให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ประกาศใช้งบประมาณรายจ่าย ประจำปี งบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม งบประมาณจากเงินสะสม หรือได้รับแจ้งแผนงานและโครงการจาก หน่วยราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค รัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานอื่นๆที่ต้องดำเนินการในพื้นที่องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นในปีงบประมาณนั้น การขยายเวลาการจัดทำและการแก้ไขแผนการดำเนินงานเป็นอำนาจของ ผู้บริหารท้องถิ่น

๘. การติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา ท้องถิ่น ประกอบด้วย

๑. สมาชิกสภาท้องถิ่น (ที่สภาท้องถิ่นคัดเลือก) จำนวน ๓ คน
๒. ผู้แทนประชาคมท้องถิ่น (ที่ประชาคมท้องถิ่นคัดเลือก) จำนวน ๒ คน
๓. ผู้แทนหน่วยงานท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง (ที่ผู้บริหารท้องถิ่นคัดเลือก) จำนวน ๒ คน
๔. หัวหน้าส่วนการบริหาร (ที่คัดเลือกกันเอง) จำนวน ๒ คน
๕. ผู้ทรงคุณวุฒิ (ที่ผู้บริหารท้องถิ่นคัดเลือก) จำนวน ๒ คน

โดยให้คณะกรรมการเลือกกรรมการหนึ่งคนทำหน้าที่ประธานคณะกรรมการและกรรมการอีกหนึ่งคน และกรรมการอีกหนึ่งคน ทำหน้าที่เลขานุการของคณะกรรมการ กรรมการมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละ ๔ ปี และอาจได้รับการคัดเลือกอีกได้ อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น ดังนี้

๑. กำหนดแนวทาง วิธีการในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา

๒. ดำเนินการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา

๓. รายงานผลและเสนอความเห็นซึ่งได้จากการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาต่อผู้บริหารท้องถิ่น เพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอต่อสภาท้องถิ่น และคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น พร้อมทั้งประกาศผลการ ติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นให้ประชาชนในท้องถิ่นทราบในที่เปิดเผยภายใน ๑๕ วัน นับแต่วัน รายงานผล และเสนอความเห็นดังกล่าวและต้องปิดประกาศไว้เป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน โดยอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง ภายในเดือนธันวาคมของทุกปี

๔. แต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อช่วยปฏิบัติงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อาจมอบ ให้องค์การบริหารส่วนตำบลหรือบุคคลภายนอกดำเนินการ หรือร่วมดำเนินการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาได้โดยมี ขั้นตอนดำเนินการดังนี้

๔.๑ คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น จัดทำร่างข้อกำหนดขอบข่าย และรายละเอียดของงานที่จะมอบหมายให้หน่วยงานหรือบุคคลภายนอกดำเนินการ เพื่อเสนอ ผู้บริหารท้องถิ่น

๔.๒ ผู้บริหารท้องถิ่นพิจารณาอนุมัติ ข้อกำหนด ขอบข่ายและรายละเอียดของงาน

๔.๓ หน่วยงานหรือบุคคลภายนอกดำเนินการหรือร่วมดำเนินการติดตามและประเมินผล

๔.๔ ให้หน่วยงานหรือบุคคลภายนอกที่ดำเนินการหรือร่วมดำเนินการติดตามและประเมินผล

รายงานผลการดำเนินการซึ่งได้จากการติดตามและประเมินผลต่อคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผน เพื่อประเมินผลการรายงานผลเสนอความเห็นต่อผู้บริหารท้องถิ่น

๔.๕ ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอผลการติดตามและประเมินผลต่อสภาท้องถิ่น และคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น พร้อมทั้งประกาศผลการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาให้ประชาชนในท้องถิ่นทราบในที่เปิดเผยภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอผลการติดตามและประเมินผลดังกล่าวและต้องปิด ประกาศโดยเปิดเผยไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน โดยอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้งภายในเดือนธันวาคมของทุกปี

๙. **การกำกับดูแล** ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอกำกับดูแลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการ ทบทวน แผนพัฒนาท้องถิ่นและการนำแผนพัฒนาท้องถิ่นเป็นกรอบในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี งบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม งบประมาณจากเงินสะสม การใช้จ่ายงบประมาณตามแผนความต้องการของงบลงทุน เพื่อพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ การตั้งงบประมาณอุดหนุนให้แก่ หน่วยงานอื่น โดยถือ เป็นสาระสำคัญที่ต้องพิจารณาโดยรายละเอียดของโครงการพัฒนาในข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติและงบประมาณรายจ่าย ดังกล่าวต้องสอดคล้องกับโครงการพัฒนาในแผนพัฒนาท้องถิ่นก่อนให้ความเห็นชอบ

๑๐. การแก้ไข การเพิ่มเติม หรือการเปลี่ยนแปลง แผนพัฒนาท้องถิ่น

การแก้ไขแผนพัฒนาท้องถิ่นเป็นอำนาจอนุมัติของผู้บริหารท้องถิ่น

การเพิ่มเติมแผนพัฒนาท้องถิ่น ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

๑. คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น จัดทำร่างแผนพัฒนาท้องถิ่น ที่เพิ่มเติม พร้อม เหตุผลและความจำเป็นเสนอคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น

๒. คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นและประชาคมท้องถิ่น พิจารณาร่างแผนพัฒนาท้องถิ่น ที่เพิ่มเติมเพื่อ เสนอ ผู้บริหารท้องถิ่น เมื่อแผนพัฒนาท้องถิ่นที่เพิ่มเติมได้รับความเห็นชอบแล้ว ให้ส่งแผนพัฒนาท้องถิ่น ดังกล่าวให้ผู้บริหารท้องถิ่นประกาศใช้ พร้อมปิดประกาศให้ประชาชนทราบโดยเปิดเผยไม่น้อยกว่าสามสิบวัน นับแต่วันที่ผู้บริหารท้องถิ่น ประกาศใช้

การเปลี่ยนแปลงแผนพัฒนาท้องถิ่น ให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น เมื่อแผนพัฒนาท้องถิ่นที่เปลี่ยนแปลงได้รับความเห็นชอบแล้ว ให้ส่งแผนพัฒนาท้องถิ่นดังกล่าวให้ผู้บริหารท้องถิ่นประกาศใช้ พร้อมปิดประกาศ ให้ประชาชนทราบโดยเปิดเผยไม่น้อยกว่าสามสิบวันนับแต่วันที่ผู้บริหารท้องถิ่นประกาศใช้ ในกรณีการเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงแผนพัฒนาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับโครงการพระราชดำริ งานพระราช พิธี รัฐพิธี นโยบายรัฐบาล และนโยบาย กระทรวงมหาดไทย เป็นอำนาจของผู้บริหารท้องถิ่น เมื่อแผนพัฒนา ท้องถิ่นที่เพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงได้รับความเห็นชอบแล้ว ให้ปิดประกาศให้ประชาชนทราบโดยเปิดเผย ไม่น้อยกว่าสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับความเห็นชอบการเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงแผนพัฒนาท้องถิ่นดังกล่าว

๑๑. กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

- หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๑๐.๓/ว ๗๔๖๗ ลงวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๓ เรื่องแนวทางการจัดทำ แผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)

- ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๖๑

- ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ - ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙

- ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๑